

Projekt

ŚWIATOWID

ibris

instytut badań rynkowych
i społecznych

ZAKRES TEMATYCZNY

1. Nastroje
2. Postrzeganie aktualnej sytuacji w Polsce
3. Uchodźcy
4. Wizerunek partii
5. Wybory parlamentarne 2023
6. Gra w klasy

METODOLOGIA - BADANIE JAKOŚCIOWE

- **Metoda:** jakościowa
- **Technika badawcza:** FGI online (platforma ZOOM)
- **Liczba sesji FGI online:** 5
- **Liczba respondentów / 1 sesja:** 6
- **Czas trwania sesji:** 2 h
- **Termin realizacji sesji FGI online:** 23.08-25.08.2021

Kryteria dla wszystkich grup: mix płci, wieku (21-65 lat), zawodów, wykształcenia, dochodu na członka gospodarstwa domowego.

WYNIKI

NASTROJE

NIEPOKÓJ

Prawo i Sprawiedliwość

- **Spokój, poukładanie**
- Koncentracja na aspektach niepolitycznych życia, na małych sprawach
- Przedziera się lekki niepokój
- Troska na tle polaryzacji

Koalicja Obywatelska

- **Wyczerpanie psychiczne i fizyczne**
- Zmartwienie
- Wstyd
- Przerażenie
- Przytłoczenie
- Brak wpływu
- Zły kierunek zmian
- Myśli: wyjechać z kraju, brak perspektywy

Polska 2050

- **Względna stabilizacja**
- Obniżanie się standardu życia
- Niepokój

Lewica

- **Inflacja, ceny**
- Pandemia, możliwy lockdown
- Zmniejszanie się zakresu praw obywatelskich
- Nieskuteczność protestów, bezradność
- Wstyd za Polskę

Konfederacja

- **Myśli: wyjechać z kraju, brak perspektywy**
- Pandemia, obostrzenia
- Wiele złych zjawisk, ale problemy są wszędzie, nie tylko w Polsce
- Poczucie wpływu na własny los
- Obniżanie się standardu ekonomicznego pomimo pracy

POSTRZEGANIE AKTUALNEJ SYTUACJI W POLSCE

Prawo i Sprawiedliwość

- Polaryzacja polityczna, choć z życzliwą akceptacją podziału ról: rząd rządzi, opozycja pilnuje (ma charakter totalny, ale faktycznie, rząd narastająco wiele kwestii rozwiązuje źle)
- Powrócił temat uchodźców
- Popsute stosunki międzynarodowe
- Niepokojące przejmowanie mediów

Koalicja Obywatelska

- Dramat i beznadzieja, popsuta państwowość, praca przy naprawie na dekady
- Trudno o plusy, nie ma się co dziwić emigracji
- Drenaż pieniędzy od obywatela, nastawiony na rozdawnictwo

Polska 2050

- Klasa polityczna poza kontrolą, brak szacunku dla siebie nawzajem, promieniujący na społeczeństwo
- Chaos, brak odpowiedzialności
- Kłamstwa polityków, kłamstwa mediów (w co wchodzi internet!)

Lewica

- Łamanie praw człowieka, system autorytarny
- Zanik państwa prawa
- Rząd poza kontrolą, całkowita bezkarność
- Obywatel czuje się pomiatany
- Tragedia, bezradność, czarne myśli

Konfederacja

- Niski poziom akceptacji władz państwowych dla innych poglądów
- Brutalność języka polityki i bezwzględność rządu, dążącego do autorytaryzmu poprzez manipulacje i rozdawnictwo (każdego da się kupić)
- Zanik kultury dyskusji, atakowanie za odmienne zdanie
- Ostatni moment na reakcję, ale dotychczasowe protesty nie napawają wiarą w sukces

PLUSY

Prawo i Sprawiedliwość

- Poczucie bezpieczeństwa
- Doceniona rodzina
- Szanse dla dzieci i młodych osób (opodatkowanie)
- Programy socjalne

Koalicja Obywatelska

- Nic
- Tusk?
- Przebudzenie społeczeństwa? Nie bardzo jest na co liczyć.
- Istnienie programów profilaktyki zdrowotnej

Polska 2050

- Wiara w obywateli i Polskę
- Ponownie: brak panowania nad klasą polityczną, PiS robi co chce, rządzi mniejszościowo i ośmiesza Polskę na arenie międzynarodowej.
- Ładna przyroda
- Infrastruktura drogowa
- Teoretycznie mamy sytuację podobną do krajów Zachodu, ale za to politykę fatalną

Lewica

- Sektor pozarządowy
- Działalność opozycji
- Samorządy

Konfederacja

- Przedsiębiorczość i inicjatywa Polaków
- Doganiamy Europę, a na tle reszty świata mamy naprawdę dobrze, żyje się lepiej niż kiedyś
- Programy socjalne (choć wiadomo, że 500+ nie poszło najlepiej)
- Obecność w UE i dotacje

MINUSY

Prawo i Sprawiedliwość

- Niepełne programy socjalne, brak wsparcia dla osób utrzymujących dzieci 18+ (wydatki edukacyjne)
- Podziały, polaryzacja, kłótnie, brak szacunku
- Negatywna rola mediów, rozpalających konflikty, nagonka
- Podatność młodych na manipulację, niedostrzeganie dobra

Koalicja Obywatelska

- Przesunięcie społecznej granicy akceptacji dla nadużyć władzy
- Brak sprzeciwu
- Brak liderów, brak autorytetów
- Kościół, polityka kleru, religia w szkołach

Polska 2050

- Inflacja
- Odejście od kapitalizmu
- Osłabianie klasy średniej
- Nie działające sądy, zamach na media i ogólnie: osłabianie mechanizmów demokratycznych
- Małostkowość i brak perspektywicznego spojrzenia klasy politycznej
- 500+ nie w pieniądzu, tylko np. bony

Lewica

- Drożyzna, inflacja
- Podatki, niesprawiedliwy system podatkowy
- Korupcja polityczna poprzez spółki Skarbu Państwa
- Zmniejszanie się tolerancji w społeczeństwie
- Nieskuteczność protestów
- Brak przełożenia wyborczego

Konfederacja

- Zabetonowanie sceny politycznej, brak reprezentacji dla własnych poglądów
- Małe przełożenie na wybory
- Polacy już nie są tak waleczni jak kiedyś
- Trudno prowadzić biznes, państwo utrudnia, za mało wsparcia przedsiębiorczości
- Osłabianie klasy średniej na rzecz własnego elektoratu
- Polityczne zawłaszczanie państwa, powstaje państwo policyjne
- Brak wsparcia dla seniorów
- Brak możliwości aborcji

UCHODŹCY

Prawo i Sprawiedliwość

- Polityka imigracyjna nie może prowadzić do preferencyjnego traktowania praw imigrantów
- Potrzebne jest przyjmowanie imigrantów, oni rozwiązują problem pracy
- Należy dążyć do wtapiania się w społeczeństwo
- Polska jest gotowa przyjmować osoby o podobnym kodzie kulturowym (Białorusini i Ukraińcy)

Koalicja Obywatelska

- Imigranci są potrzebni, nie ma kto pracować
- Polacy też jeździli do UK
- Przyciągać ludzi, którzy się przydadzą i ułatwiać asymilację
- Ostrożnie podejść do Arabów
- Wobec uchodźców ludzki odruch, dopuścić fundacje, ale uważać z wpuszczaniem, to może być fala
- Ukraińcy są bardzo mile widziani

Polska 2050

- Skąd niby uchodźcy się wzięli na granicy?
- Granica po coś jest.
- Trzeba pomóc zagrożonym, ale dokładnie sprawdzać
- Jeśli imigranci chcą pracować, to są pożądani
- Ukraińcy są milej widziani niż Afgańczycy

Lewica

- Imigrantów jest coraz więcej
- Granica między imigrantami a uchodźcami jest cienka, imigranci też pochodzą z krajów łamiących prawa człowieka
- Widać wobec nich łamanie praw człowieka przez polskie władze i nadużycia ze strony polskich pracodawców wobec osób, które są rzetelnymi pracownikami
- Wszyscy są równi, ale należy sprawdzać

Konfederacja

- Imigranci przyjeżdżający do Polski potrafią być wręcz sympatycznym akcentem
- Przyjmować, dopóki nie dążą do narzucenia własnej kultury i religii, działając zgodnie z polską kulturą
- Jest obawa o konkurencję cenową z ich strony
- Do Arabów nic nie mamy, ale będzie z nimi trudniej niż ze Słowianami

WIZRUNEK PARTII

PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Prawo i Sprawiedliwość

- Tygrys, kot, lew, słoń – chodzi własnymi ścieżkami, trochę leniwy, pamiętliwy, posiada władzę

Koalicja Obywatelska

- Hiena x2, lis x2, orzełek – chytry, cwaniaczek, kombinator, nacisk na polskość i patriotyzm, szczękościsk

Polska 2050

- Kaczka, kot, gruby kot, lew, świnia – nazwisko prezesa, wypasione przy korycie, króluje od jakiegoś czasu, miłość prezesa, przebiegli i się nachapali

Lewica

- Świnia, hiena, robak szkodnik, stonka, trzoda – nie robią nic dobrego, paskudni, świnia można się chociaż najeść a nimi nie, szkodnicy, przebiegli, koryto

Konfederacja

- Żmija, lis, kaczka, kogut – gryzie własną rękę, zamiast pomóc, bardziej dokłada, chytrusek, niby gra ale swoje robi

KOALICJA OBYWATELSKA

**Prawo i
Sprawiedliwość**

- Koń, hiena, koala, pantera – biegnie gdzieś, nie wiadomo w jakim kierunku, żywi się padliną i podgryza, atakuje nie wiadomo z której strony, spowolniała

**Koalicja
Obywatelska**

- Królik, konik, skunks, lis – może nas pociągnąć do przodu, strachliwy, boi się ale może skoczyć do przodu, miłe, sympatyczne, do pogłaskania

**Polska
2050**

- Pies, tchórz, lew, leniwiec, świnka morska – nie mogą się zgodzić, dużo obietnic i szczekania, może mogliby ale boją się ryzykować, czekają i nic nie robią

Lewica

- Papuga, piesek, jeź - jest długo, ciężko sobie wyobrazić rodzinę bez, fajne, urocze, lubi naśladować różne dźwięki, populistyczne chorągiewki (podejście do związków jedнопłciowych), świat idzie do przodu i partie zmieniają poglądy

Konfederacja

- Kot, pies, kaczką, osioł, leniwiec – domowe, nie mam negatywnych skojarzeń ale też nie ma wyrazistości drapieżnika, który mógłby coś agresywnie zmienić, taka leniwa formacja, bez programu i pomysłu, ale złych emocji nie mam, nie jest groźny

POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE

Prawo i Sprawiedliwość **Koalicja Obywatelska**

- Lis, żółw, osioł, krowa – powolny, ale dojdzie do celu (swoje 5%), nie wie na którą stronę się zdecydować, dojenie
- Żółw x2, kot, ślimak, kogut – ciągnie się, nie nadąza, rzuca się, podskakuje, niby się przymila, ale czy można mu ufać?

Polska 2050

Lewica

Konfederacja

- Krowa, świnia, mysz, chomik – wieś, rolnictwo, mała szara
- Leniwiec x2, lis, kura, krowa – nic nie słyszałem o żadnych działaniach tej partii, statyczni, jest bo jest
- Krowa x2, koń, świnia, koza, żubr – mocno wiejsko

POLSKA 2050

Prawo i Sprawiedliwość

- Ważka, mały piesek, piesek, cielak, małpka – za głupi, żeby coś robić, krótkie życie i pojawienie znikąd, dużo mówi kwiecieście, ale co z tego wynika, niewiele, nieprzewidywalna

Koalicja Obywatelska

- Żółw, sowa, paw, gołąb, zając - mądra głowa, ale sama taka bez zaplecza, puszy się, pojawia się znikąd, jest to może coś nowego, podskakuje nie wiadomo jak daleko

Polska 2050

- Ptak, bocian, gołąb, jastrząb, paw, motyl – wzbija się w powietrze, coś świeżego, ładnie wygląda ale poza gruchaniem umie tylko uciec, przyszła wiosna, uderza wysoko

Lewica

- Pszczoła, ślimak, papuga, gupik – dużo żółtego, gadają i nic nie robią, krok za całym światem politycznym, nie mogą nadążyć za resztą, większość ich ruchów jest nieprzemyślana i chaotyczna, nieprofesjonalne

Konfederacja

- Mrówka, orzeł, sowa, indyk – trochę pogmera, ale finalnie siły nie widać.

KONFEDERACJA

**Prawo i
Sprawiedliwość**

- Szczur, mysz, wąż, wilk, mrówka, paw – puszą się ciągle, chcą błyszczeć, ale nic nie wnoszą, ciągle walczy o swoje a mało myśli o swoje, nie widać a jest, złapie coś i ucieknie, cały czas utrudniają

**Koalicja
Obywatelska**

- Wrona, królik, ameba, hiena, kameleon – rzeczywista postawa a poglądy ma niewiele wspólnego z rozumem („wolnościowcy” głosujący przeciwko wolności), zło, ciemność, źle się kojarzy, niepewność

**Polska
2050**

- Jaszczurka, sęp, wąż, wilk – coś tajemniczego ale groźnego, antysystemowo, ciągle kogoś atakują z kłami bez argumentów

Lewica

- Osioł x4, puma – zupełnie oporni na prawa człowieka i standardy XXI wieku, ich zachwyt Maryją Królową Polski przypomina osła, głupi jak osioł

Konfederacja

- Sowa, niedźwiedź, bocian, kameleon, orangutan, wilk – lider przypomina sowę, mocno prorodzinnie, ostra, stoją dumnie i się uderzają w pierś, pozytywnie ale prześmiewczo

AGROUNIA

Prawo i Sprawiedliwość

- Kura, mysz, dzik, lis – wychodzą, pojawiają się, coś próbują ale nic konkretnego, chciałby zjeść nie ze swojego, szuka dziury do kurnika.

Koalicja Obywatelska

- Brak skojarzeń, nie mam pojęcia

Polska 2050

- Świnia, koń, dzik – może namieszają, może czarny koń, są z ludu, oby wojny domowej nie było

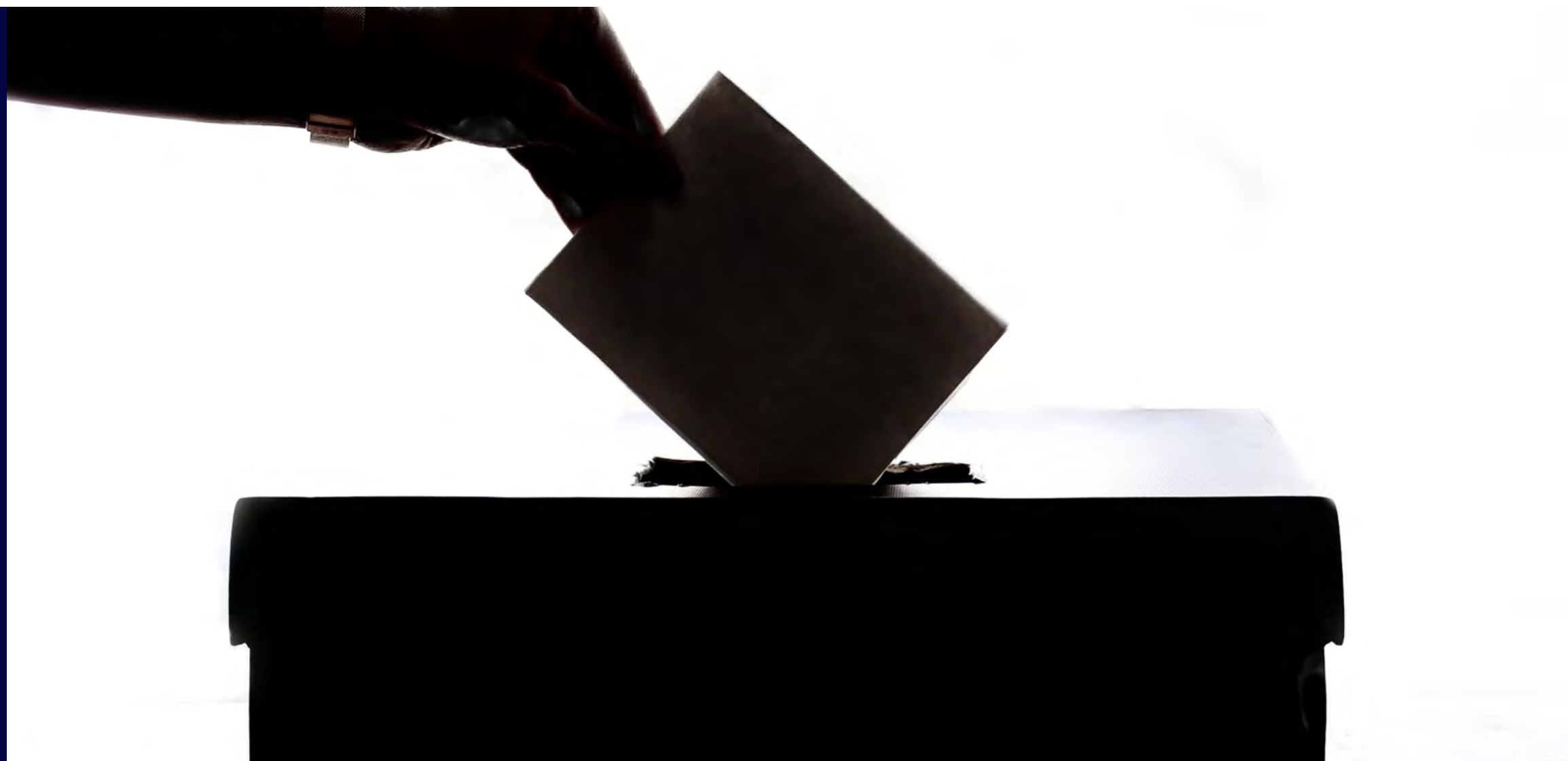
Lewica

- Dzięcioł, gęś – Kołodziejczak jak dzięcioł, a jego działania są takie szybkie i narwane, włazi do Lidlów i rzuca ziemniakami, dzięcioł napieprza w jeden punkt, gęsi są niesamowicie agresywne, narawane

Konfederacja

- Krowa, świnia, kura – blokada (krowami wychodzą), klimat wiejski, dużo pisku a nic nie może, negatywnie się kojarzy, dziobie z tyłu, ślepej może się trafi

WYBORY 2023

NADZIEJE

Prawo i Sprawiedliwość

- Kontynuacja rządów PiS, całe otoczenie na to liczy, to jest bezdyskusyjne
- Wątki niepewności, czy na pewno iść, brak wewnętrznego przekonania, PiS nie działa na rzecz służby zdrowia i przedsiębiorczości
- Nadzieja na przebudzenie PiS
- Na nową, atrakcyjną formę liberalnej prawicy (potrzeba odświeżenia formuły prawicowej, Kościoła etc)

Koalicja Obywatelska

- Nie ma dobrej opcji
- Opozycja rozdrobniona.
- Nie ma podstawy do nowej siły politycznej
- Nadzieje upadają
- Wybory to już jedyne, co można

Polska 2050

- Dość już PiS, potrzebne zmiany, spojrzenie w przyszłość
- Brak lidera (czyli: Szymon Hołownia nie ma potencjału)
- Szymon Hołownia = świeżość, coś w miarę nowego

Lewica

- Nadzieje na zwycięstwo Lewicy
- Odsunięcie PiS od władzy
- Rozliczenie przekrętów PiSu
- Nieudolne PO
- Wyjście poza dominację obydwu partii
- Aktywizacja młodych

Konfederacja

- Dominacja jednej partii jest złem, wprowadzanie własnych postulatów bez konsultacji
- Nadzieja na zjednoczenie opozycji
- Anty-PiS to za mało

REALIA

Prawo i Sprawiedliwość

- PiS wygra, ale mniej znacząco
- Już teraz brakuje ruchów, po wyborach nie będzie się nic działo

Koalicja Obywatelska

- Musi się zdarzyć niespodzianka na granicy cudu
- PiS sięgnie po rozwiązanie typu nowe 500+ i wygra
- Mogą być protesty branżowe
- Trzeba działać na rzecz nieprzekonanych

Polska 2050

- PiS będzie słabszy
- Szymon Hołownia nie stanowi realnej siły
- System polityczny wciąga i korumpuje
- Ostatecznie zapewne PiS wygra

Lewica

- PiS wygra, nawet bez fałszerstw
- Powstanie Polska, jakiej wyborcy Lewicy nie chcą, na pewno nie demokratyczna – bliższa standardu Wenezueli

Konfederacja

- Brak nadziei – nadzieje były, ale zawiodły
- PiS ma twardy elektorat, do którego nic nie dociera
- Powstanie autorytaryzm

NA KOGO?

**Prawo i
Sprawiedliwość**

- Wyłącznie PiS
- Opozycja umie jedynie krytykować

Lewica

- Przekonanie do Lewicy

**Polska
2050**

- Szymon Hołownia – najmniejsze zło, ale brak konkretów, potrzeba silniejszej zachęty
- Potrzebne przekonanie, bez tego nie iść na wybory

Konfederacja

- Konfederacja, choć nie ma zbyt wielu wartościowych polityków
- Sprzeciw wobec dominacji dużych partii
- Namysł strategiczny, na kogo oddać głos, by się nie zmarnował

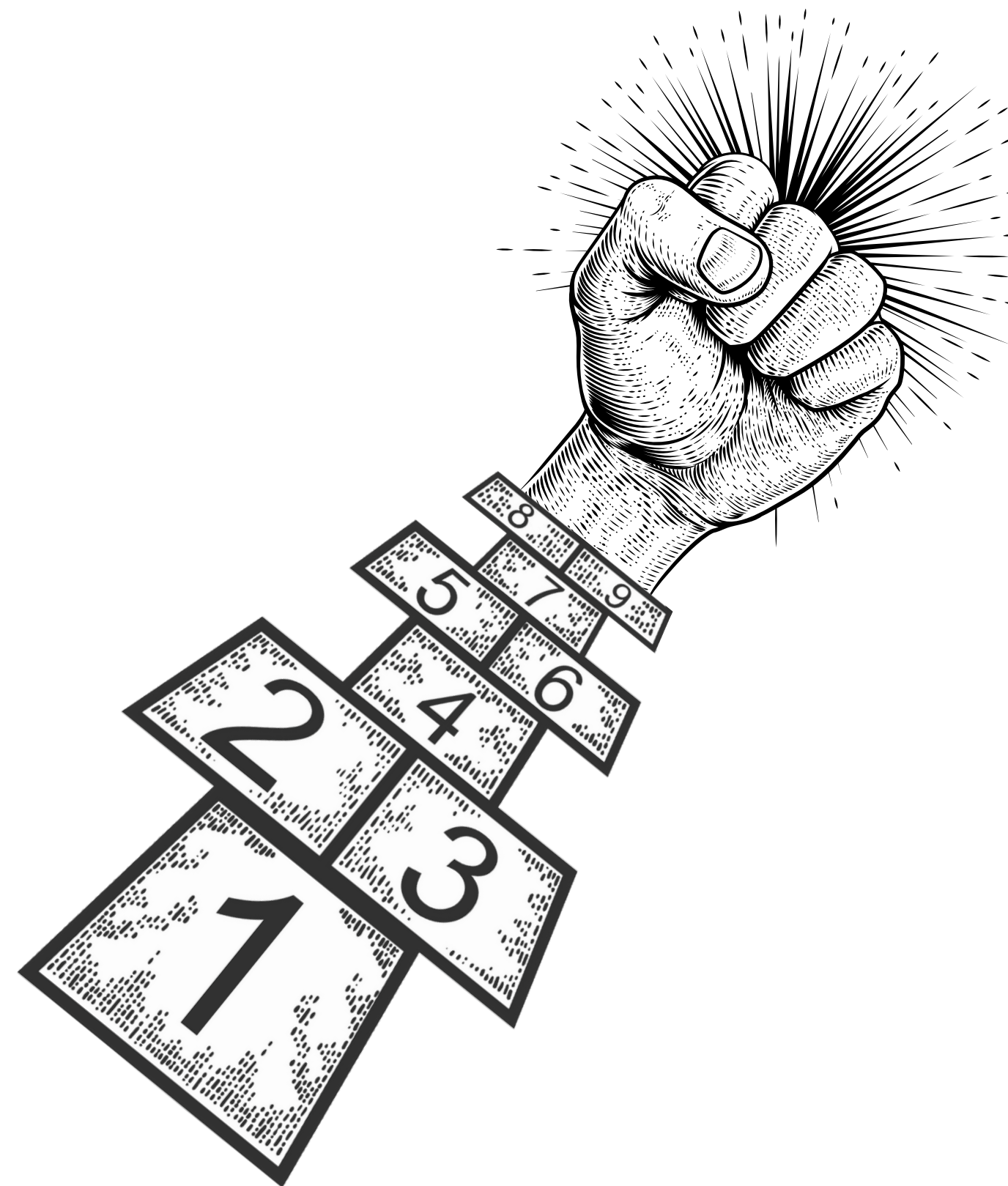

**Koalicja
Obywatelska**

- Anty-PiS
- Na kogo – nie wiadomo

GRA W KLASY

czyli jak PiS ośmielił
lumpiarstwo

"PiS ośmielił lumpiarstwo – ludzi, którzy na co dzień wystają na placach małych miasteczek bez żadnych perspektyw".

Jadwiga Staniszkis

Z wywiadu dr. Łukasza Pawłowskiego z prof. Jadwigą Staniszkis
w Kulturze Liberalnej.

„Infantylna dyktatura”, 23 lutego 2016 roku

**Dzisiaj PiS i cała scena polityczna
staje w obliczu konsekwencji
obudzenia tej śmiałości.**

DOTYCHCZASOWY PODZIAŁ

WOLNOŚĆ OBÓZ OPOZYCYJNY

liberalizm, progresywizm, wrażliwość

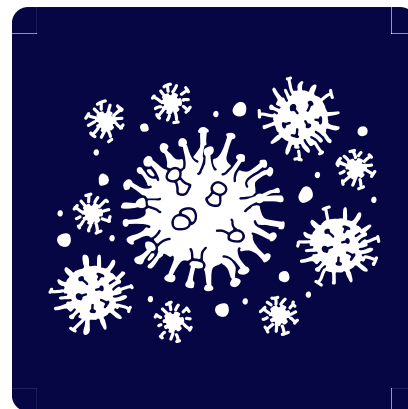
BEZPIECZEŃSTWO OBÓZ ZJEDNOCZONEJ PRAWICY

konserwatyzm, etatyzm, siła

HIPOTEZA: ROK 2020 ZACHWIAŁ TYM PORZĄDKIEM

Wybory prezydenckie to ostatnie wybory, kiedy ten podział pracował i jednocześnie wydarzenie, które ten porządek podważyło.

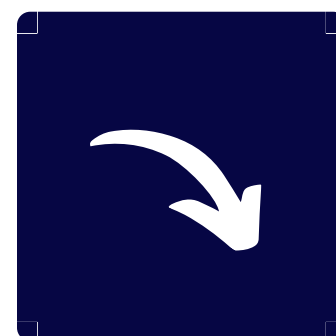
Katalizator

**Pandemia i złamana
obietnica bezpieczeństwa**

**Naruszenie tabu
aborcyjnego**

głębokie przyczyny

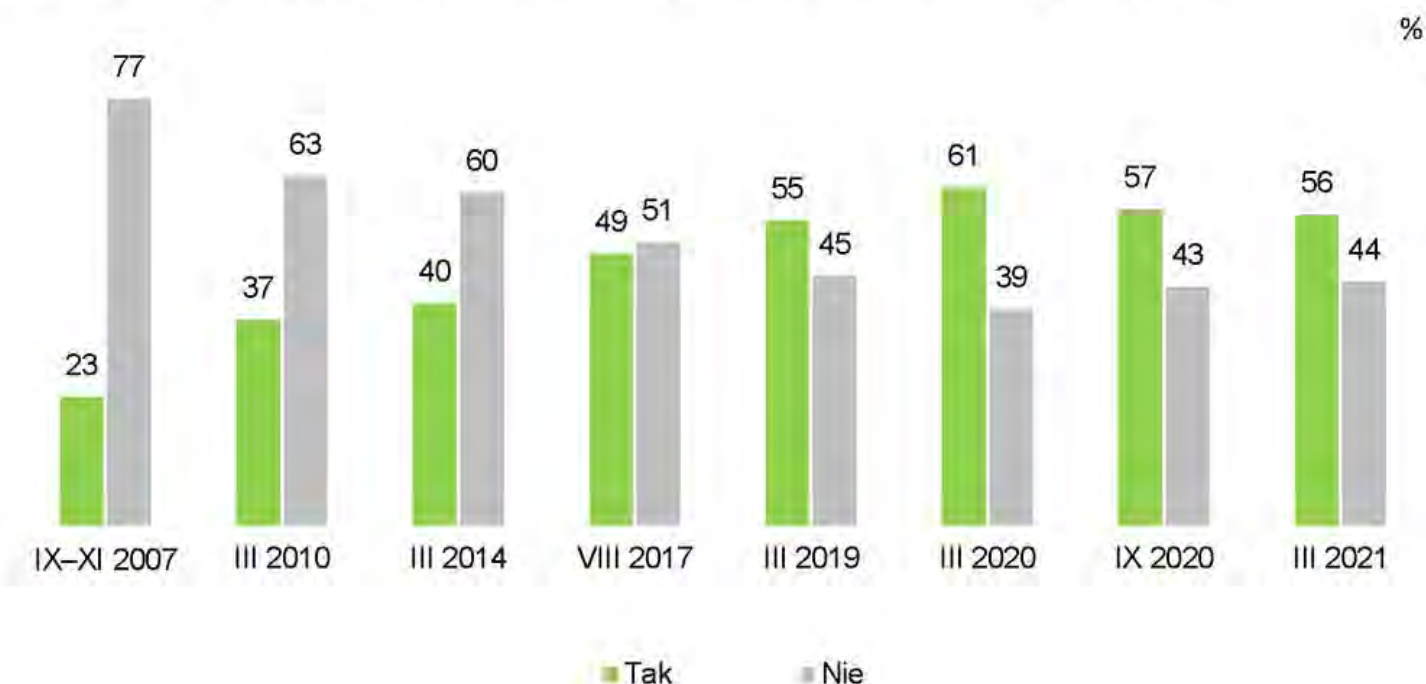

Poprawa sytuacji materialnej

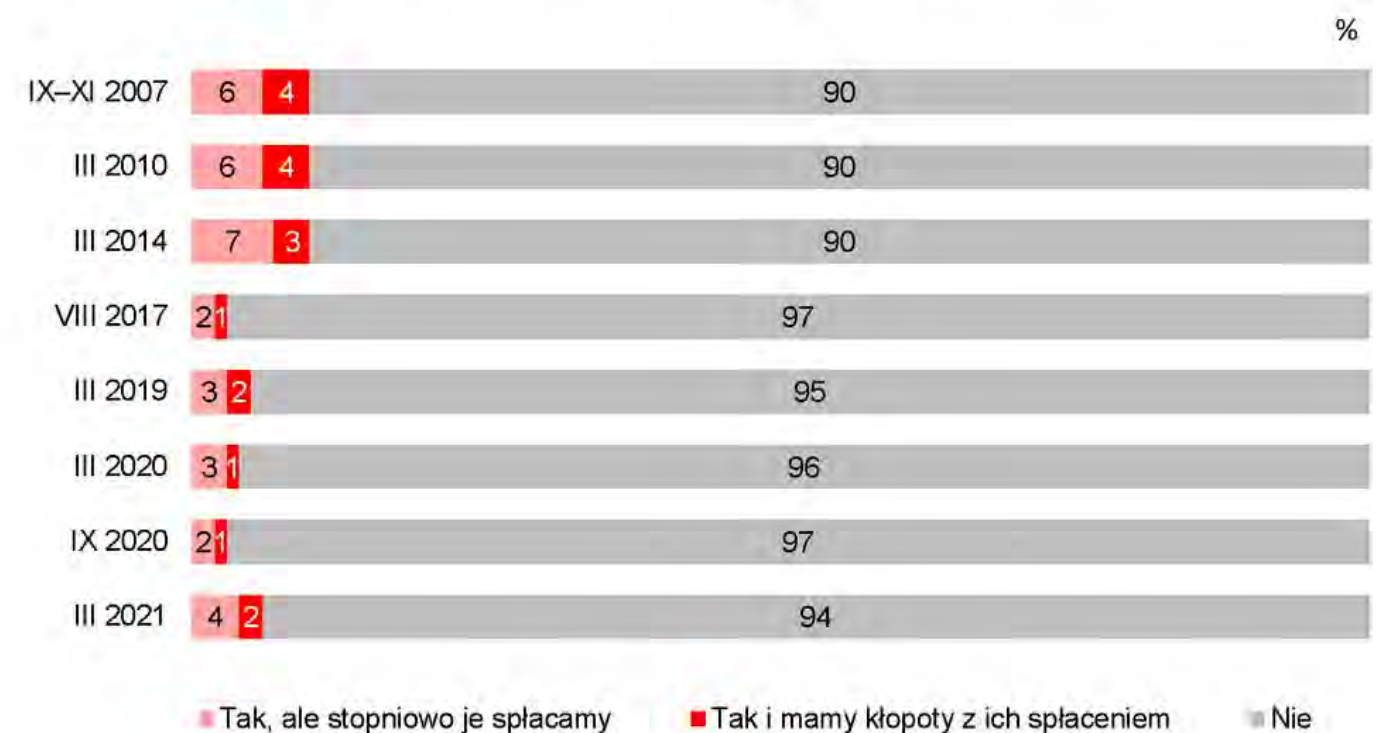
Działania obozu Zjednoczonej Prawicy spowodowały poprawę sytuacji finansowej bardzo dużej grupy Polaków, ale jednocześnie stworzyli sobie problem - niemal z dnia na dzień Ci ludzie, którzy nie mieli nadziei, ani też nic do stracenia, zaczęli mieć aspiracje i zaczęli mieć coś do stracenia. PiS tych ludzi ośmielił – sprawił, że zaczęli chcieć i marzyć.

Klasa niższa zyskała w ciągu ostatnich 6 lat lepsze warunki materialne – być może najlepsze od 1989r.

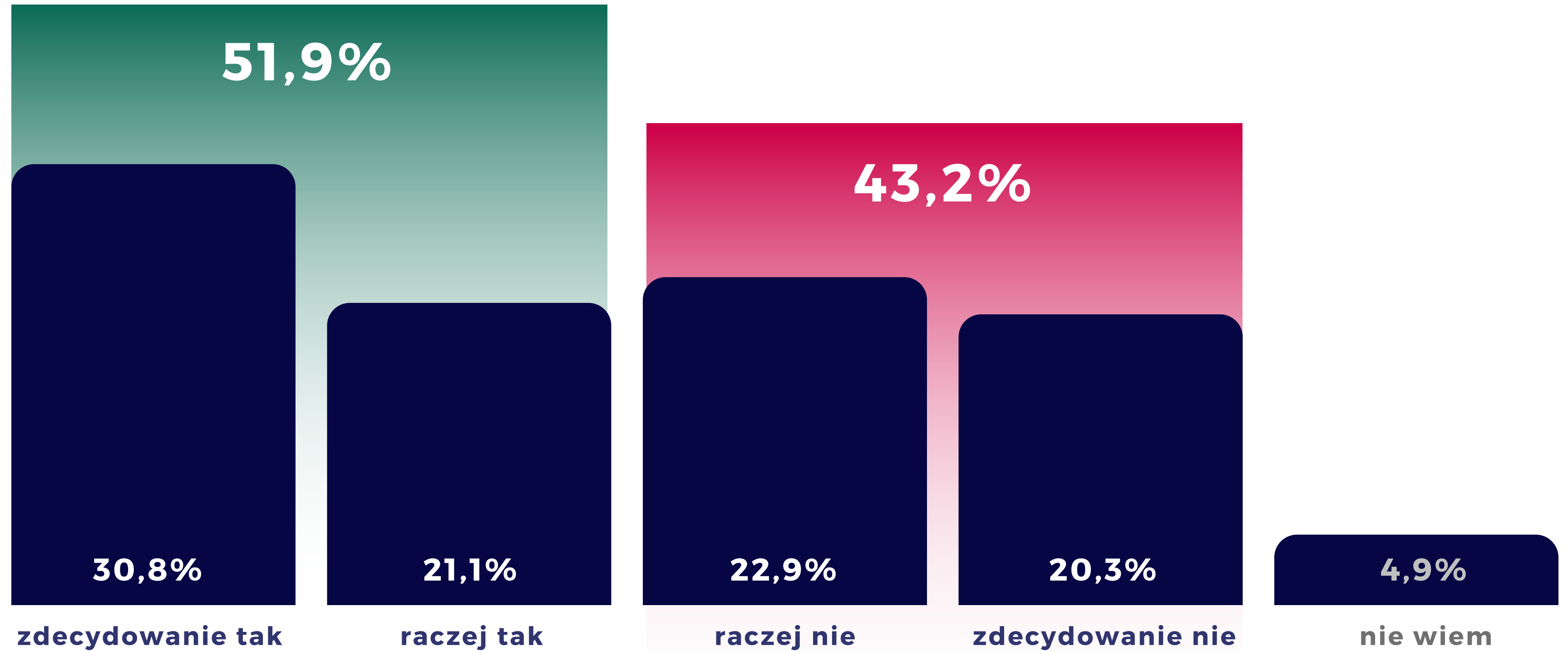
RYS. 6. Czy Pana(i) gospodarstwo domowe posiada oszczędności pieniężne?*

RYS. 9. Czy Pana(i) gospodarstwo domowe ma do spłacenia jakieś zaległe należności (np. za czynsz, elektryczność, telefon, zaległe podatki)?

W ciągu ostatnich 5 lat moja sytuacja finansowa znacząco się poprawiła.

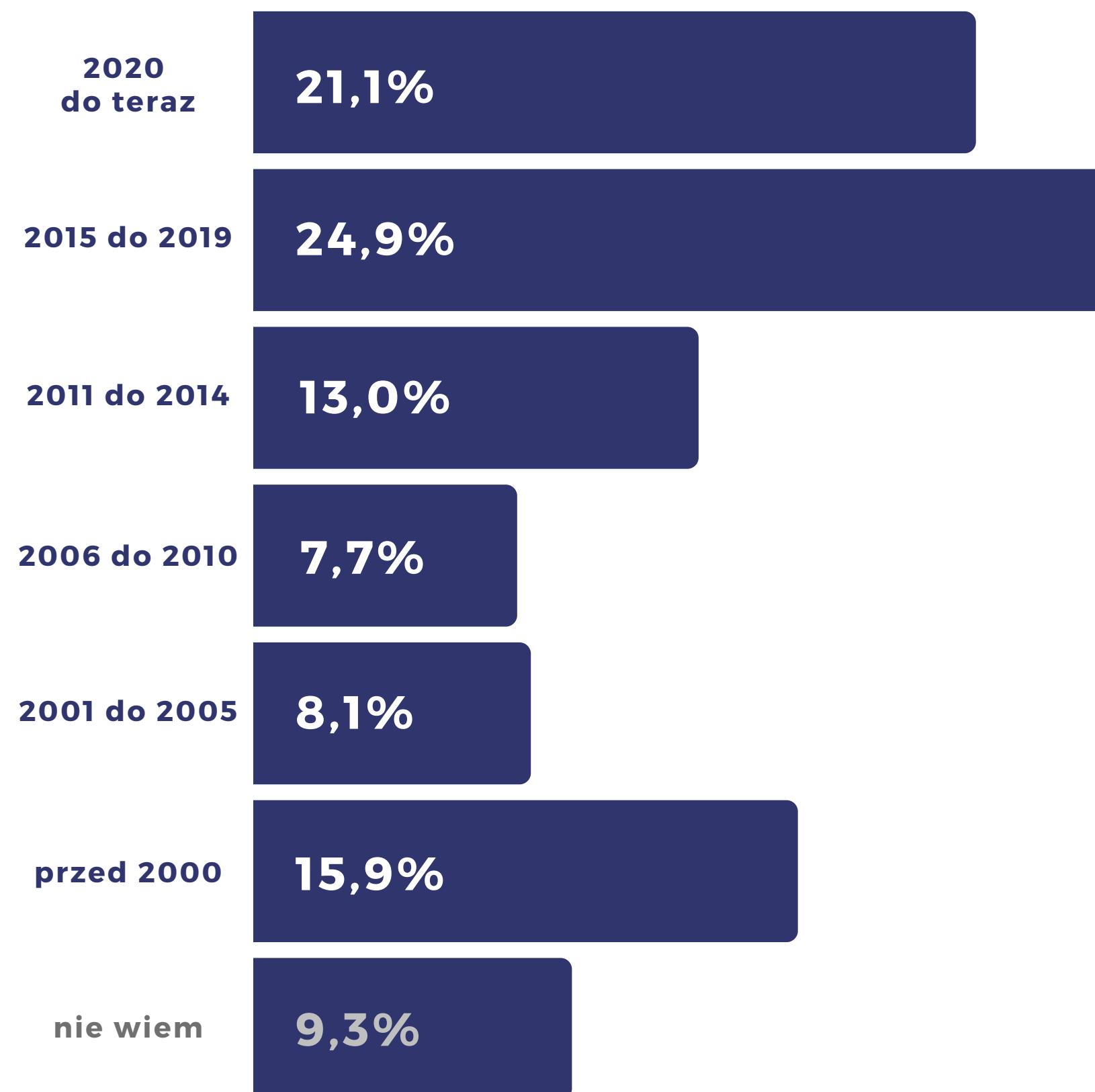
Klasa średnia i niezastużona kariera 500+

Zjednoczona prawica wygrywała ostatnie wybory opierając się na obietnicy lepszego życia dla tych Polaków, z którymi III RP nie podzieliła się owocami swojego sukcesu transformacyjnego.

Obiecowała biedniejszej części (wcale nie takiej małej) polskiego społeczeństwa, że ona także będzie się bogacić.

Obietnica ta została dotrzymana, a jej symbolem stało się 500 plus. Jednak tak naprawdę za polepszenie sytuacji materialnej milionów Polaków odpowiada nie tyle 500 plus, ile wzrost wynagrodzeń i praktycznie brak bezrobocia (5,8 proc. w lipcu 2021).

W którym przedziale czasowym żyło się Panu/Pani najlepiej pod względem finansowym?

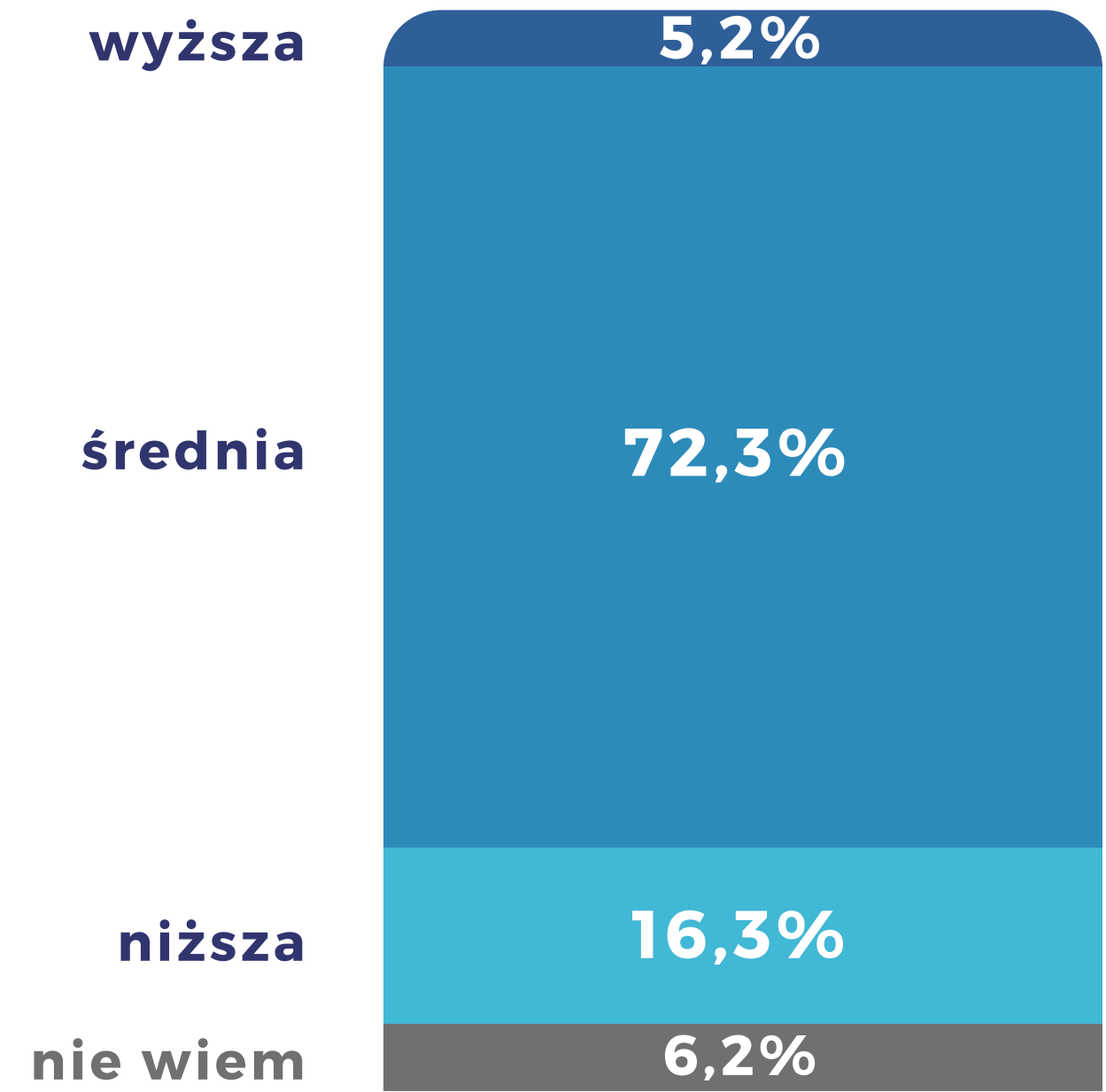

Polepszenie sytuacji bytowej zrodziło nowe potrzeby – aspiracyjne. Dotychczas takie potrzeby miała klasa średnia, ale dzisiaj aspiracje zgłasza klasa niższa – ośmielona przez PiS.

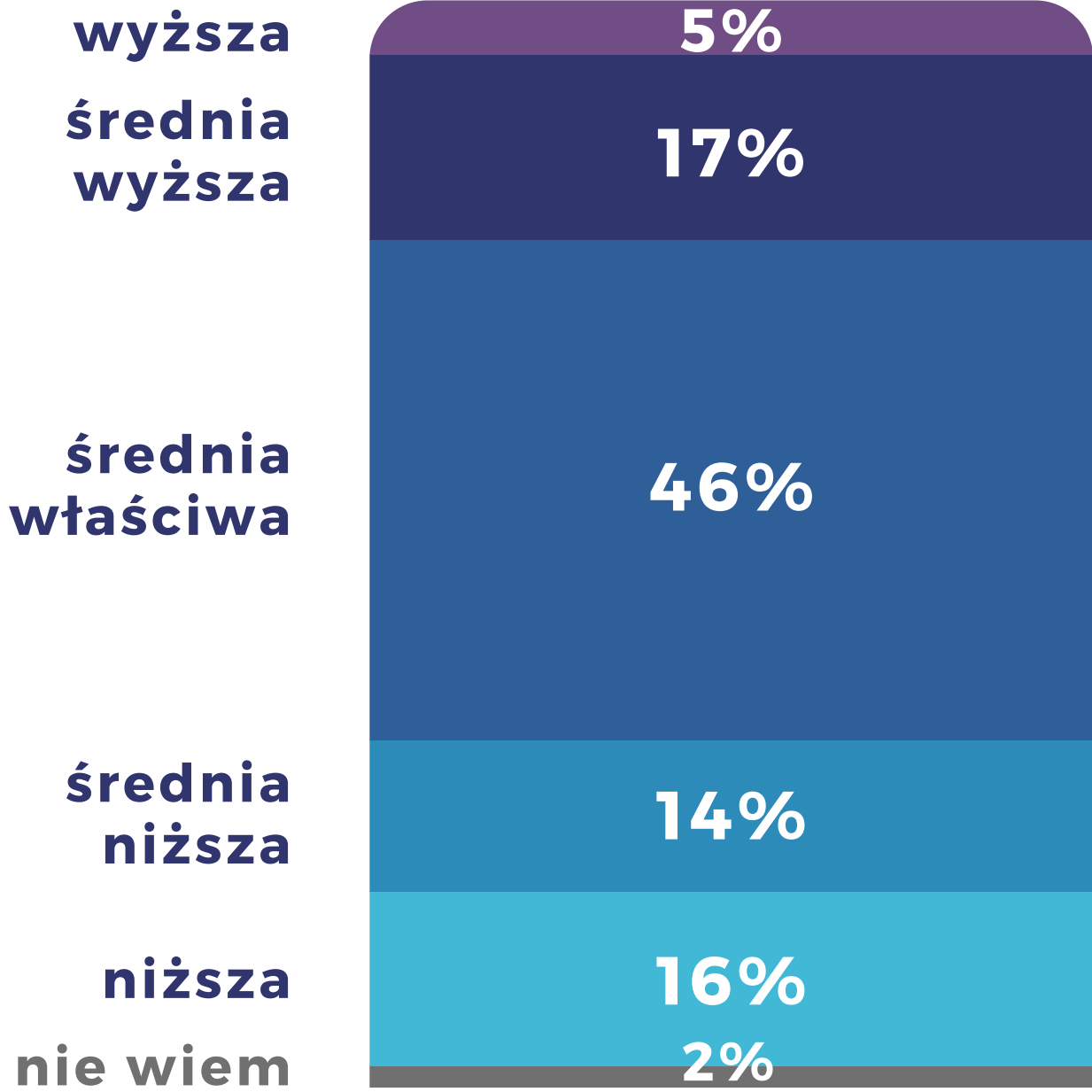
Aspiracje napędzane przez uzyskanie większych niż w poprzednich latach środków finansowych przejawiają się w dążeniu do atrybutów potwierdzających awans – próba naśladowania podpatrzonych u wyżej sytuowanych.

**NA PRZYKŁADZIE AUTODEKLARACJI WIDAĆ, ŻE WIĘKSZOŚĆ
POLAKÓW IDENTYFIKUJE SIĘ Z KLASĄ ŚREDNIĄ:**

W Polsce funkcjonują różne klasy społeczne. Jeden z takich podziałów zakłada istnienie klasy niższej, średniej i wyższej. Do której klasy by się Pan/Pani zaliczył?

Badanie IBRiS: 2.08.2021

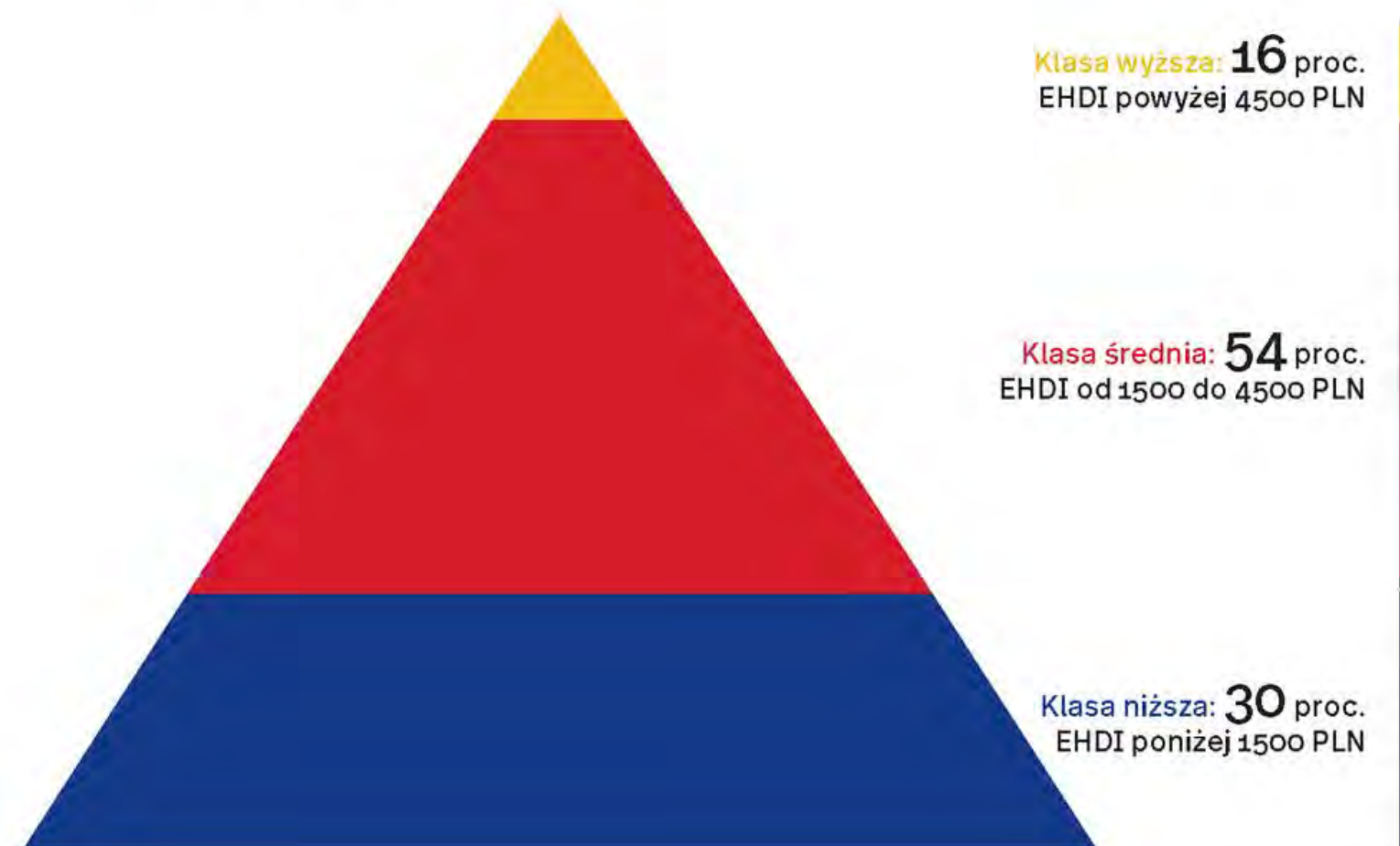

Źródło: CBOS

**JEDNOCZEŚNIE WG RÓŻNYCH KLASYFIKACJI
EKONOMICZNYCH KLASA NIŻSZA JEST
LICZNIEJSZA A ŚREDNIA MNIEJ LICZNA.**

**JEŻELI POTRAKTUJEMY KLASĘ ŚREDNIĄ
JAKO OGÓŁ PODATNIKÓW Z II PROGU:**

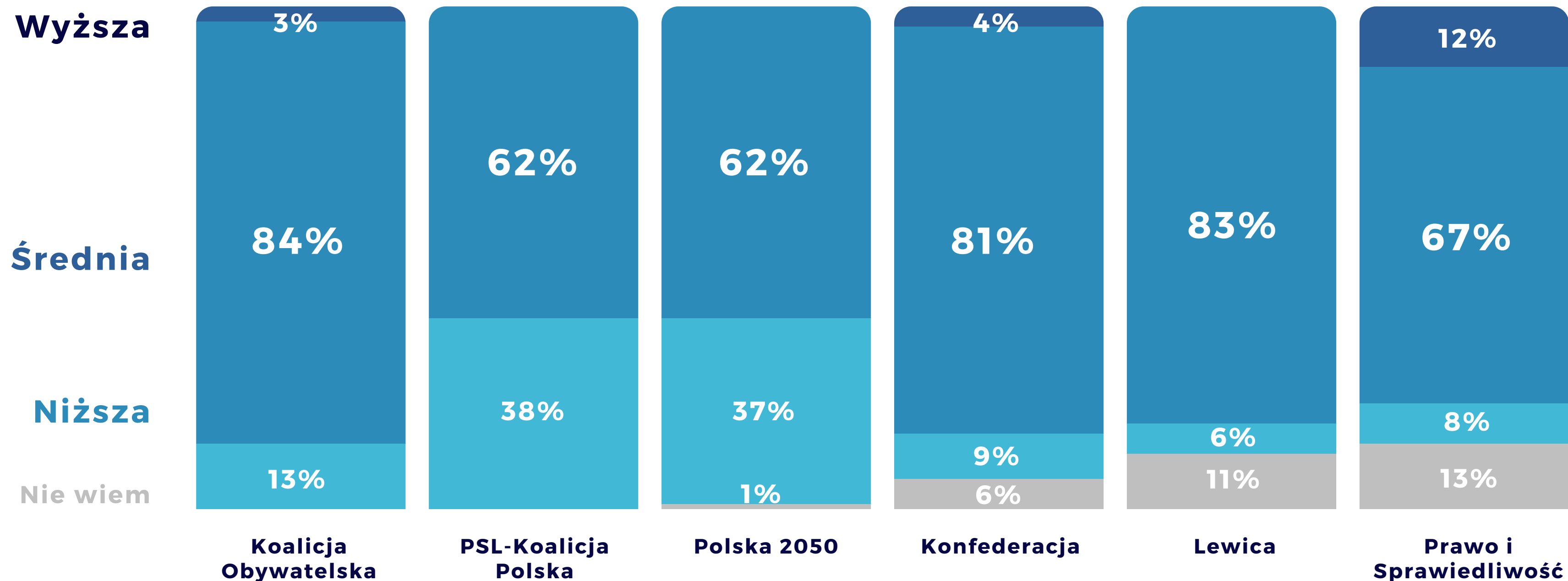
➤ **Diagram 1.** Liczebność klas zdefiniowanych na podstawie kryterium dochodowego
(proc. osób w wieku 24-64 lat)

Raport PIE: Klasa średniaw Polsce. Czy istnieje polski self-made man?

**Z artykułu Konrada Bagińskiego w money.pl: PIT. Drugi próg
podatkowy przekroczy 1,5 mln Polaków. Limity nie zmieniły się od
2009 roku,**

SUBIEKTYWNA OCENA PRZYNALEŻNOŚCI DO KLAS W PODZIALE NA ELEKTORATY UGRUPOWAŃ

PANDEMIA

dezawuowanie
liczby ofiar

utrata poczucia
bezpieczeństwa

poczucie
spowolnienia, a
nawet zahamowania
procesu
bogacenia się

**Oczekiwaniem „po pandemii” było szybkie wejście na
ścieżkę wzrostu i może się wydawać, że odpowiedzią
na to był „Polski Ład”. Dlaczego nie zadziałał?**

ZMYŚLONA „PATOLOGIA” I TRANSFERY SOCJALNE

krytyka transferów
socjalnych, w tym
sztandarowego 500 plus

identyfikacja artefaktu -
nowej klasy społecznej -
"klasy pasożytów",
"klasy żerującej"

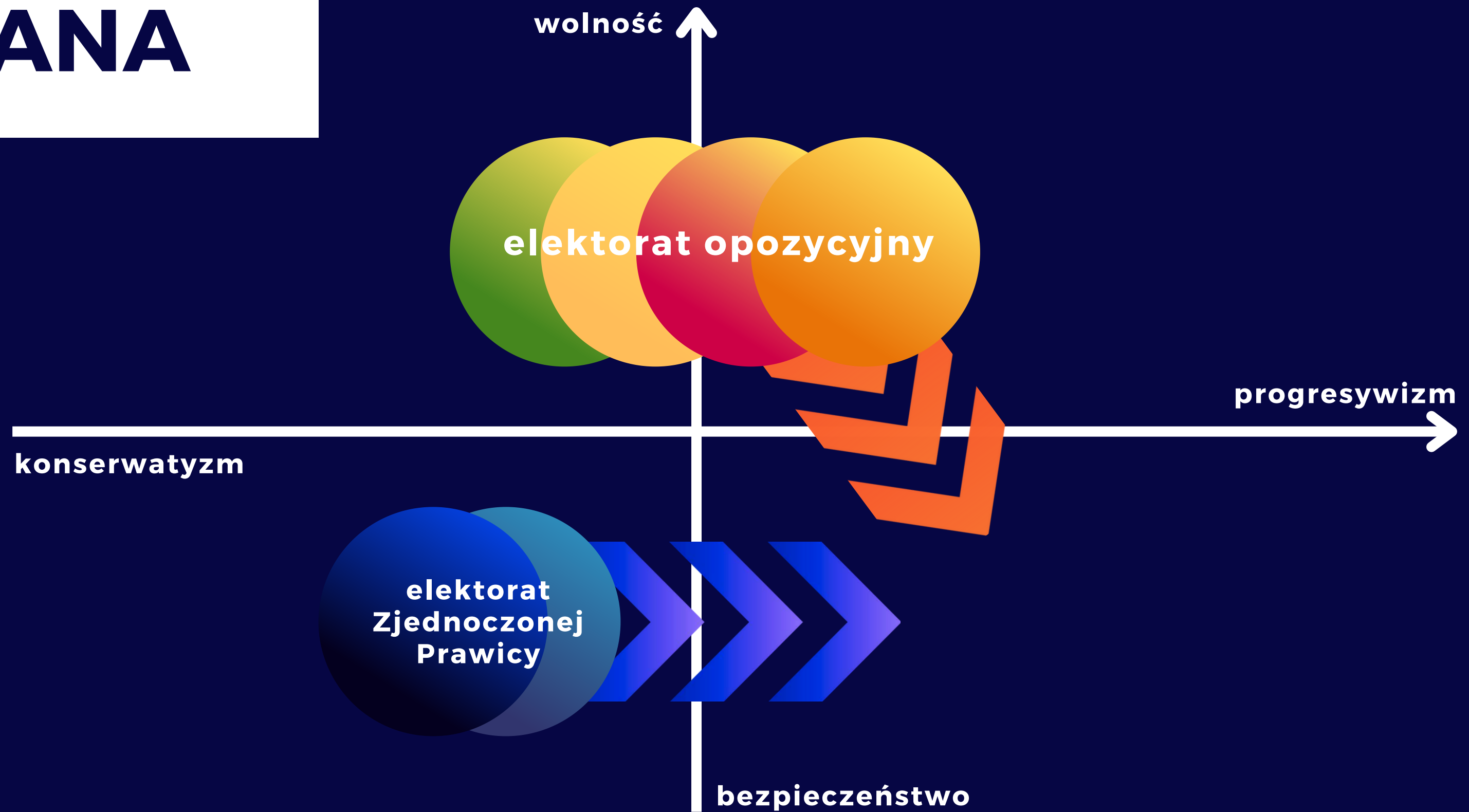
Jednocześnie krytyka pomocy państwa nie dotyczyła pomocy dla przedsiębiorstw i osób aktywnych zawodowo.

I tu dochodzimy do sedna

ZMIANA

ZMIANA

ELEKTORAT OPOZYCYJNY

to ludzie, którzy dotychczas nie chcieli specjalnej pomocy państwa. Dzisiaj otwarcie mówią, że oczekują wsparcia państwa i to właśnie oni na nie zasługują. Wzrasta popyt na bezpieczeństwo kosztem wolności przy jednoczesnym, utrzymaniu progresywnego nastawienia.

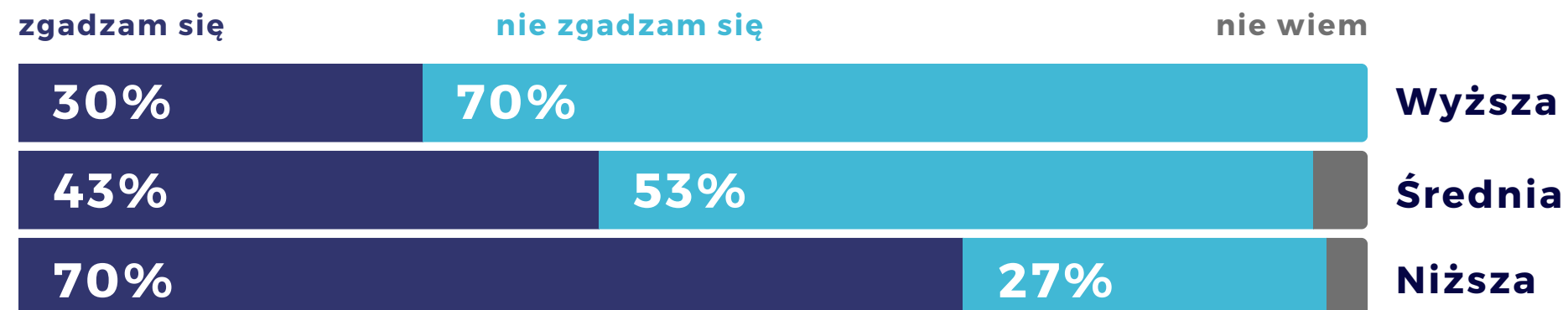
ELEKTORAT ZJEDNOCZONEJ PRAWICY

nie tylko chce ubierać się jak klasa średnia, ale zaczął przyjmować także niektóre jej aspiracje polityczne – także te światopoglądowe – LGBT nie jest takie straszne, dostęp do aborcji powinien być szerszy – nawet niż przed orzeczeniem TK, ostra krytyka kościoła instytucjonalnego (ale nie wiary w Boga). Częściej mówią też o niskich podatkach i potrzebie wspierania przedsiębiorczości, chcą ograniczenia transferów socjalnych do „klasy żerującej” – do tych, którzy są „piętro niżej”.

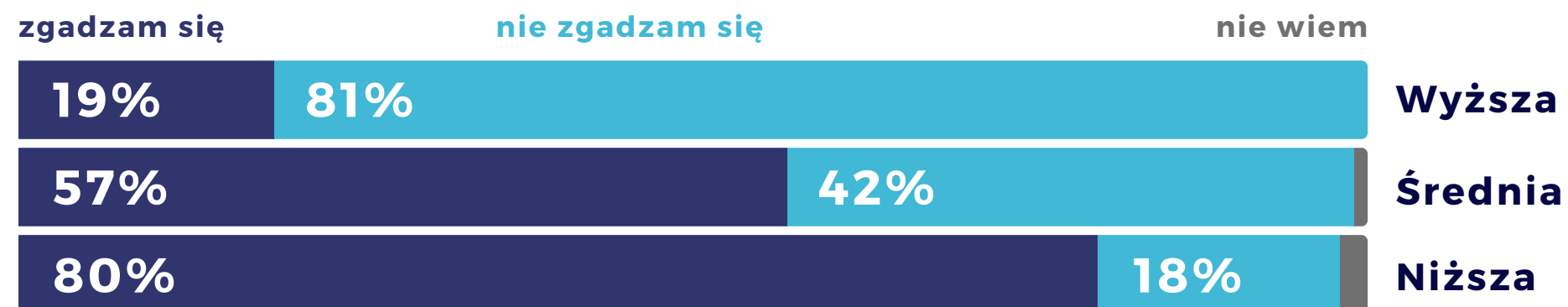
LĘK

Lęk przed utratą
uzyskanego
statusu, lęk przed
odebraniem
marzeń, a tak
naprawdę to lęk
przed biedą.

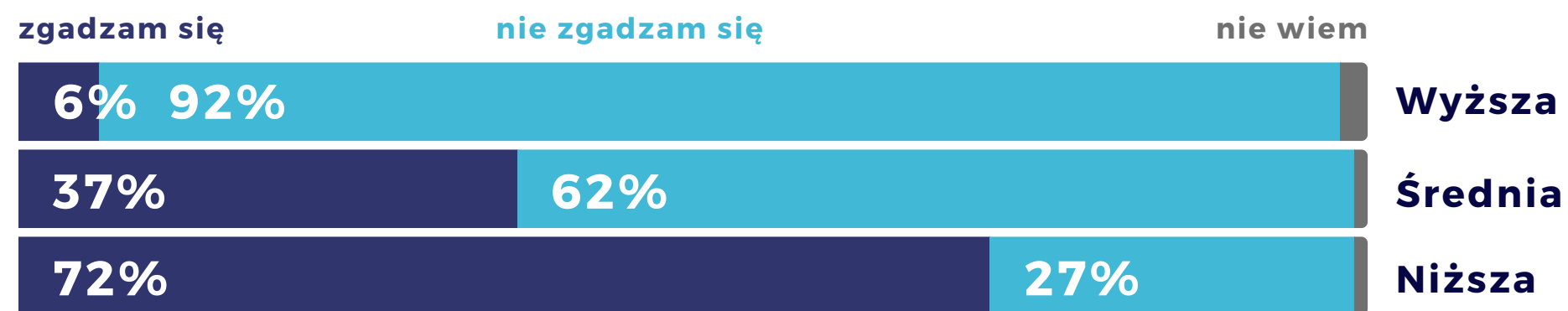
Obawiam się, że
moja sytuacja
finansowa pogorszy
się w najbliższym
czasie

W ostatnich
miesiącach stać
mnie na coraz mniej
rzeczy

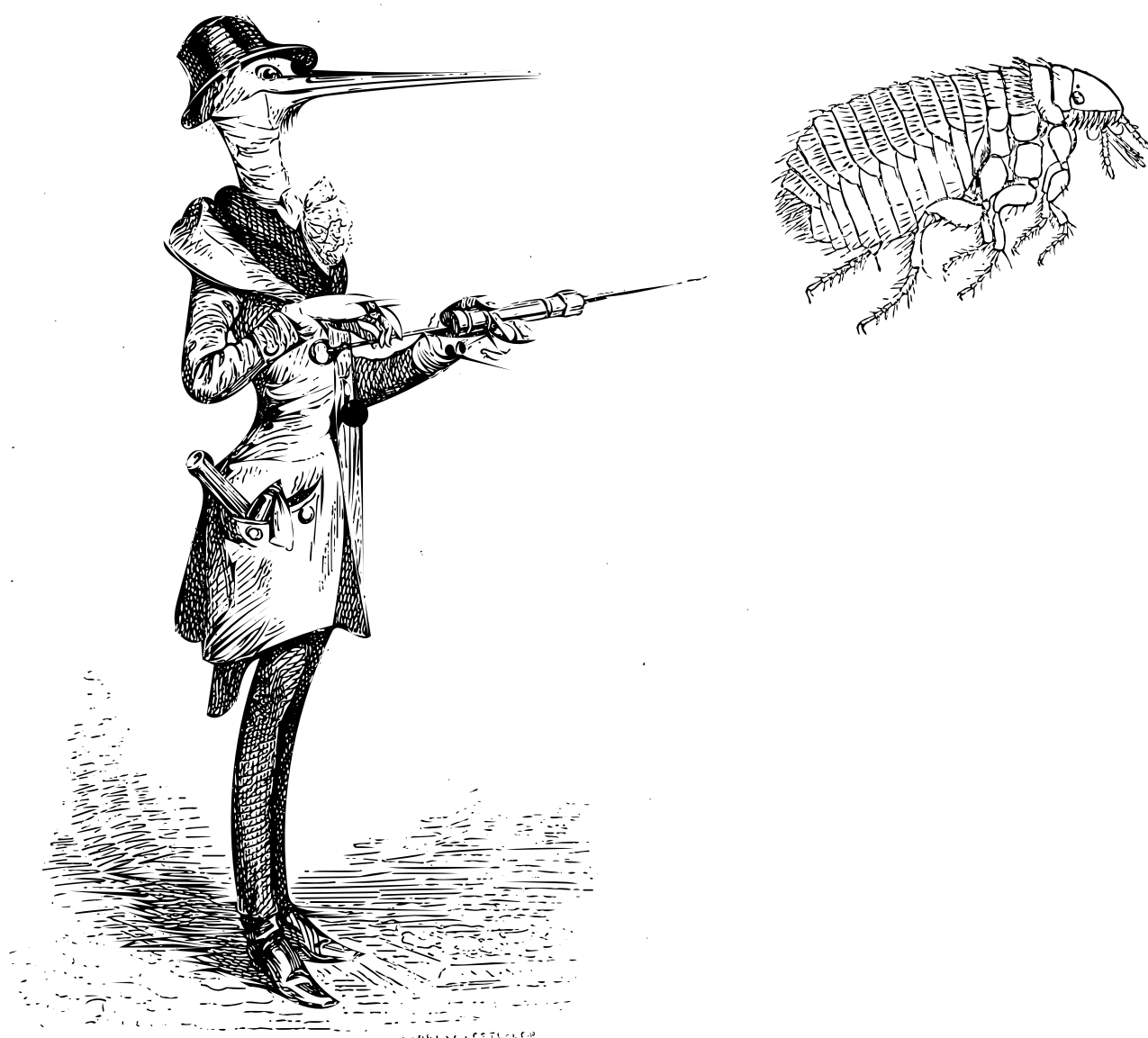
Obawiam się biedy

Klasa średnia rzeczywista widzi, że okienko transferowe do klasy wyższej praktycznie się zamknęło, a klasa niższa za chwile dogoni ją jeżeli chodzi o siłę nabywczą – de facto klasa średnia stanie się niższą, bo staniemy wobec prostego podziału na bogatych i resztę, czyli... bogatych i biednych.

**To suma wszystkich strachów młodej polskiej klasy średniej –
utrata statusu będącego dorobkiem ich życia.**

Utrata (w ich percepcji) nastąpi na skutek tego, że za pomocą transferów socjalnych z ICH podatków/danin, klasa niższa (nic nie robiąc) zrówna się z nimi. Co ciekawe ten sam lęk prezentują także przedstawiciele aspirującej klasy niższej, którzy boją się, że zmyślone przez nich hordy „klasy żerującej” także ich dogonią grzebiąc ich kruche marzenia o awansie społecznym.

Dlatego aktualnie nie ma pola dla propozycji socjalnych dla tych z klasy średniej, którzy myślą, że w niej są, ale tak naprawdę ich tam nie ma.

Adresaci tych propozycji programowych przyjmując tak skonfigurowaną pomoc musieliby przyznać, że ich wyobrażenie o przynależności do wyższej grupy jest tylko iluzją - a to dla nich bardzo ważne złudzenie, którego nie chcą porzucać. Natomiast obciążenia podatkowe dla lepiej zarabiających, postrzegają jako godzące w tych, którymi sami chcieli by się możliwie szybko stać. W tym sensie PiS ośmielił klasę niższą i niższą średnią. Polepszając jej sytuację pozwolił jej marzyć o awansie. To zmienia oczekiwania wobec państwa, partii i polityków.

Dzisiaj Polska jest krajem klasy średniej, gdzie zaspokojenie oczekiwań i aspiracji tej grupy będzie decydować o sukcesie wyborczym.

**KOLEJNA ODSŁONA
ŚWIATOWIDA JUŻ ZA
3 MIESIĄCE!**